Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 21ης Ιουνίου 2012*

«Διεθνής δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Διαχρονικό πεδίο εφαρμογής — Εκτέλεση αποφάσεως εκδοθείσας πριν από την προσχώρηση του κράτους εκτελέσεως στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

Στην υπόθεση C-514/10,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Nejvyšší soud (Τσεχική Δημοκρατία) με απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 2 Νοεμβρίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Wolf Naturprodukte GmbH

κατά

SEWAR spol. s r.o.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, Γ. Αρέστη και D. Šváby (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vláčil,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze,

— η Λετονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Borkoveca και A. Nikolajeva,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις A.-M. Rouchaud-Joët και M. Šimerdová,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Φεβρουαρίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 66, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Wolf Naturprodukte GmbH (στο εξής: Wolf Naturprodukte), εταιρίας με έδρα το Graz (Αυστρία), και της Sewar spol. s r.o. (στο εξής: Sewar), εταιρίας με έδρα το Šanov (Τσεχική Δημοκρατία), σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση στην Τσεχική Δημοκρατία αποφάσεως εκδοθείσας στην Αυστρία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001 έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη συνήψαν στις 27 Σεπτεμβρίου 1968, στο πλαίσιο του άρθρου 293, τέταρτη περίπτωση, της Συνθήκης, τη σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [ΕΕ 1972, L 299, σ. 32], όπως τροποποιήθηκε από τις συμβάσεις προσχώρησης των νέων κρατών μελών σε αυτήν τη σύμβαση (στο εξής: σύμβαση των Βρυξελλών). Στις 16 Σεπτεμβρίου 1988, τα κράτη μέλη και τα κράτη ΕΖΕΣ συνήψαν τη σύμβαση του Λουγκάνο για τη δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [ΕΕ L 319, σ. 9, στο εξής: σύμβαση του Λουγκάνο), η οποία είναι παράλληλη με τη σύμβαση των Βρυξελλών του 1968. Έχουν αναληφθεί εργασίες για την αναθεώρηση αυτών των συμβάσεων και το Συμβούλιο ενέκρινε το περιεχόμενο του αναθεωρημένου κειμένου. Πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης.»

4 Η δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού έχει ως εξής:

«Πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια μεταξύ της σύμβασης των Βρυξελλών και του ανά χείρας κανονισμού και γι' αυτό το σκοπό πρέπει να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις. Η ίδια ανάγκη συνέχειας ισχύει και όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων της σύμβασης των Βρυξελλών από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και το πρωτόκολλο του 1971 πρέπει επίσης να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται στις διαδικασίες που εκκρεμούν ακόμη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού.»

5 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει τα εξής:

«Αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία στο έδαφος κράτους μέλους, η διεθνής δικαιοδοσία σε κάθε κράτος μέλος ρυθμίζεται από το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους, [υπό] την επιφύλαξη των άρθρων 22 και 23.»

6 Σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού αυτού:

«1. Όταν πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους ενάγεται ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους και δεν παρίσταται, το δικαστήριο διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, αν η δικαιοδοσία του δεν στηρίζεται στους όρους του παρόντος κανονισμού.

2. Ο δικαστής υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία εφόσον δεν διαπιστώνεται ότι ο εναγόμενος αυτός ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εντός της αναγκαίας για την άμυνά του προθεσμίας ή ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για τον σκοπό αυτό.

[…]»

7 Κατά το γράμμα του άρθρου 66 του εν λόγω κανονισμού:

«1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται μόνο στις αγωγές που ασκούνται καθώς και στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται μετά την έναρξη ισχύος του.

2. Εάν, ωστόσο, η αγωγή ασκήθηκε στο κράτος μέλος προέλευσης πριν από την έναρξη ισχύος του ανά χείρας κανονισμού, οι αποφάσεις που εξεδόθησαν μετά από την εν λόγω ημερομηνία αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΙΙ:

α) εάν η αγωγή ασκήθηκε στο κράτος μέλος προέλευσης μετά την έναρξη ισχύος των συμβάσεων των Βρυξελλών και του Λουγκάνο τόσο στο κράτος μέλος προέλευσης όσο και στο κράτος μέλος προς ο η αίτηση αναγνώρισης ή εκτέλεσης,

β) σε κάθε άλλη περίπτωση, εάν η διεθνής δικαιοδοσία θεμελιώθηκε σε κανόνες σύμφωνους είτε με διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙ είτε με τη σύμβαση των Βρυξελλών ή με σύμβαση που κατά την ημερομηνία άσκησης της αγωγής ίσχυε μεταξύ του κράτους μέλους προέλευσης και του κράτους μέλους αναγνώρισης ή εκτέλεσης.»

8 Το άρθρο 76 του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει από την 1η Μαρτίου του 2002.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος δυνάμει της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.»

Το εθνικό δίκαιο

9 Σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 1, του νόμου 97/1963 περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και διεθνούς δικονομικού δικαίου (στο εξής: ZNPS), «τα τσεχικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία επί περιουσιακών διαφορών εφόσον τούτο προβλέπεται από την τσεχική νομοθεσία».

10 Κατά το γράμμα του άρθρου 63 του ZNPS:

«Οι αποφάσεις των δικαιοδοτικών οργάνων ξένου κράτους επί των υποθέσεων που παρατίθενται στο άρθρο 1 […] παράγουν αποτελέσματα στην Τσεχική Δημοκρατία αν οι αρμόδιες αλλοδαπές αρχές διαπιστώσουν ότι έχουν αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου και αν έχουν αναγνωριστεί από τις αρχές της Τσεχίας.»

11 Το άρθρο 64 του εν λόγω νόμου ορίζει τα εξής:

«Αλλοδαπή δικαστική απόφαση δεν αναγνωρίζεται ούτε εκτελείται αν:

[…]

c) ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η αναγνώριση της δικαστικής αποφάσεως στερήθηκε, λόγω της διαδικασίας που ακολούθησε το αλλοδαπό δικαιοδοτικό όργανο, τη δυνατότητα να μετάσχει προσηκόντως στη δίκη, ιδίως επειδή δεν του επιδόθηκε προσωπικώς η κλήση ή το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή αν δεν του επιδόθηκε προσωπικώς το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο του αντιδίκου·

[…]

e) δεν εξασφαλίζεται η αμοιβαιότητα· δεν απαιτείται αμοιβαιότητα αν η αλλοδαπή δικαστική απόφαση δεν στρέφεται κατά Τσέχου πολίτη ή τσεχικού νομικού προσώπου.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

12 Με απόφαση που εκδόθηκε στις 15 Απριλίου 2003, το Landesgericht für Zivilrechtssachen του Graz (περιφερειακό δικαστήριο με δικαιοδοσία σε αστικές υποθέσεις του Graz) (Αυστρία) καταδίκασε τη Sewar στην πληρωμή κατ' αυτής απαιτήσεως της Wolf Naturprodukte.

13 Στις 21 Μαΐου 2007 η Wolf Naturprodukte υπέβαλε αίτηση ενώπιον του Okresní soud ve Znojmě (δικαστηρίου της περιφερείας του Znojmo) (Τσεχική Δημοκρατία), ζητώντας, επικαλούμενη τις διατάξεις του κανονισμού 44/2001, να κηρυχθεί η εν λόγω απόφαση εκτελεστή στο έδαφος της Τσεχικής Δημοκρατίας και να διαταχθεί προς αυτόν τον σκοπό κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων της Sewar.

14 Το Okresní soud v Znojmě απέρριψε την αίτηση αυτή με διάταξη της 25ης Οκτωβρίου 2007, με το αιτιολογικό ότι ο κανονισμός 44/2001 είναι δεσμευτικός για την Τσεχική Δημοκρατία μόνον από την προσχώρηση του εν λόγω κράτους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ήτοι από 1ης Μαΐου 2004. Βασιζόμενο στον ZNPS, το Okresní soud έκρινε ότι η εκδοθείσα από το Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz απόφαση δεν συγκέντρωνε τις προϋποθέσεις αναγνωρίσεως και εκτελέσεώς της. Διαπίστωσε, αφενός, ότι η απόφαση αυτή εξεδόθη ερήμην και ότι από τα στοιχεία της ένδικης διαδικασίας μπορούσε να συναχθεί ότι η Sewar είχε στερηθεί τη δυνατότητα να μετάσχει προσηκόντως σ' αυτήν. Αφετέρου, έκρινε ότι δεν συνέτρεχε η προϋπόθεση της αμοιβαιότητας όσον αφορά την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων μεταξύ της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Αυστρίας.

15 Η Wolf Naturprodukte άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Krajský soud v Brno (περιφερειακού δικαστηρίου του Brno) (Τσεχική Δημοκρατία), το οποίο, με απόφαση της 30ής Ιουνίου 2008, απέρριψε την έφεση και επικύρωσε την εκδοθείσα σε πρώτο βαθμό απόφαση.

16 Κατόπιν τούτου, η Wolf Naturprodukte άσκησε αναίρεση ενώπιον του Nejvyšší soud (ανωτάτου δικαστηρίου) (Τσεχική Δημοκρατία) επιδιώκοντας να ακυρωθεί η κατ' έφεση εκδοθείσα απόφαση και να αναγνωρισθεί ο δεσμευτικός χαρακτήρας του κανονισμού 44/2001 έναντι όλων των κρατών μελών κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του τελευταίου, ήτοι την 1η Μαρτίου 2002.

17 Εκτιμώντας ότι το γράμμα του άρθρου 66 του εν λόγω κανονισμού δεν επιτρέπει να προσδιοριστεί σαφώς το διαχρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού, το Nejvyšší soud αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 66, παράγραφος 2, του κανονισμού [44/2001] […] την έννοια ότι, για να έχει εφαρμογή ο κανονισμός αυτός, πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο δημοσιεύσεως της δικαστικής αποφάσεως τόσο στο κράτος του οποίου το δικαιοδοτικό όργανο εξέδωσε την απόφαση όσο και στο κράτος στο οποίο ένας εκ των διαδίκων ζήτησε την αναγνώριση και την εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

18 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 66, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι, για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού επί της αναγνωρίσεως και της εκτελέσεως αποφάσεως, είναι αναγκαίο, κατά τον χρόνο της δημοσιεύσεως της αποφάσεως αυτής, ο εν λόγω κανονισμός να ίσχυε τόσον εντός του κράτους μέλους του οποίου το δικαιοδοτικό όργανο εξέδωσε την απόφαση όσο και εντός του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η εκτέλεση.

19 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κανονισμός 44/2001, αντικαθιστώντας τη μεταξύ όλων των κρατών μελών, εξαιρέσει του Βασιλείου της Δανίας, σύμβαση των Βρυξελλών, άρχισε να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 76 αυτού, την 1η Μαρτίου 2002. Εντούτοις, όπως ο γενικός εισαγγελέας παρατήρησε στο σημείο 25 των προτάσεών του, στο έδαφος των κρατών τα οποία, όπως η Τσεχική Δημοκρατία, προσχώρησαν στη Ένωση την 1η Μαΐου 2004, άρχισε να ισχύει μόνον από την τελευταία αυτή ημερομηνία.

20 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001, πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια μεταξύ της συμβάσεως των Βρυξελλών και του κανονισμού αυτού. Προς τον σκοπό αυτό, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε, μεταξύ άλλων, τις μεταβατικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 66 του εν λόγω κανονισμού.

21 Το άρθρο 66, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι οι διατάξεις του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζονται μόνο στις αγωγές που ασκούνται μετά την έναρξη ισχύος τούτου. Η αρχή αυτή πρέπει να διέπει τόσο το ζήτημα της δικαιοδοσίας όσο και τις διατάξεις που αφορούν την αναγνώριση και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων.

22 Το άρθρο 66, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει εντούτοις ότι, κατ' εξαίρεση από την αρχή αυτή, οι διατάξεις του εν λόγω κανονισμού σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών έχουν εφαρμογή στις αποφάσεις που εκδόθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού κατόπιν αγωγών που ασκήθηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή, εφόσον, κατ' ουσίαν, κοινοί περί δικαιοδοσίας κανόνες είχαν εφαρμογή σε αμφότερα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ή το δικαιοδοτικό όργανο του κράτους μέλους προελεύσεως θεμελίωσε τη δικαιοδοσία του σε διατάξεις παρόμοιες με αυτές του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001.

23 Πάντως, ούτε η παράγραφος 1 ούτε η παράγραφος 2 του άρθρου 66 του κανονισμού 44/2001 διευκρινίζουν αν η φράση «έναρξη ισχύος» του κανονισμού αυτού, η οποία χρήζει ενιαίας ερμηνείας στο πλαίσιο του ιδίου άρθρου, αναφέρεται στην έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού στο κράτος εντός του οποίου η δικαστική απόφαση εκδόθηκε, ήτοι του κράτους προελεύσεως, ή σε εκείνο εντός του οποίου ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως, ήτοι του κράτους προς το οποίο η αίτηση απευθύνεται.

24 Πρέπει να παρατηρηθεί συναφώς ότι οι διατάξεις του κανονισμού 44/2001 πιστοποιούν τον στενό δεσμό που υφίσταται μεταξύ των αφορώντων τη δικαιοδοσία των δικαιοδοτικών οργάνων κανόνων που αποτελούν αντικείμενο του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού και εκείνων περί της αναγνωρίσεως και της εκτελέσεως των αποφάσεων που αποτελούν αντικείμενο του κεφαλαίου ΙΙΙ αυτού.

25 Πράγματι, οι περί τη δικαιοδοσία κανόνες και οι κανόνες για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων, οι οποίοι περιλαμβάνονται στον κανονισμό 44/2001, δεν συνιστούν δύο χωριστά και αυτοτελή σύνολα κανόνων, αλλά έχουν στενή σχέση μεταξύ τους. Το Δικαστήριο έχει επίσης ήδη κρίνει ότι ο δικαιολογητικός λόγος για τον απλοποιημένο μηχανισμό αναγνώρισης και εκτέλεσης, τον οποίο καθιερώνει το άρθρο 33, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού και κατά τον οποίο οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς καμία ιδιαίτερη διαδικασία, πράγμα που σημαίνει ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35, παράγραφος 3, του

ίδιου κανονισμού, δεν ελέγχεται, καταρχήν, αν τα δικαστήρια του κράτους μέλους εκδόσεως της αποφάσεως είχαν διεθνή δικαιοδοσία, συνίσταται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, και ιδιαίτερα στην εμπιστοσύνη που έχει ο δικαστής του κράτους αναγνωρίσεως ή εκτελέσεως στον δικαστή του κράτους εκδόσεως της αποφάσεως, λαμβανομένων μάλιστα υπόψη των κανόνων του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού (γνωμοδότηση 1/03 της 7ης Φεβρουαρίου 2006, Συλλογή 2006, σ. I-1145, σκέψη 163).

26 Όπως το Δικαστήριο έχει τονίσει σε σχέση με τη σύμβαση των Βρυξελλών, της οποίας η εκ μέρους του ερμηνεία ισχύει επίσης, κατ' αρχήν, για τον κανονισμό 44/2001 (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2011, C-406/09, Realchemie Nederland, Συλλογή 2011, σ. I-9773, σκέψη 38), η σύμβαση αυτή, στον τίτλο της ΙΙΙ, είναι ιδιαίτερα φιλελεύθερη όσον αφορά την αναγνώριση, λόγω των εγγυήσεων που παρέχονται στον εναγόμενο κατά τη διαδικασία εκδόσεως της αρχικής αποφάσεως (απόφαση της 21ης Μαΐου 1980, 125/79, Denilauler, Συλλογή τόμος 1980/ΙΙ, σ. 149, σκέψη 13). Πράγματι, η σχετική με την εν λόγω σύμβαση έκθεση του P. Jenard (ΕΕ 1986, C 298, σ. 29 και συγκεκριμένα σ. 74), ανέφερε ότι «[ο]ι πολύ αυστηροί κανόνες δικαιοδοσίας που προβλέπονται στον τίτλο ΙΙ και οι εγγυήσεις που παρέχει στον ερημοδικούντα εναγόμενο το άρθρο 20 επιτρέπουν να μην απαιτεί πλέον το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ζητείται η αναγνώριση ή η εκτέλεση έρευνα της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου εκδόσεως της αποφάσεως» (προπαρατεθείσα γνωμοδότηση 1/03, σημείο 163).

27 Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, η εφαρμογή των απλοποιημένων κανόνων αναγνωρίσεως και εκτελέσεως, που προβλέπει ο κανονισμός 44/2001, οι οποίοι προστατεύουν ιδιαίτερα τον ενάγοντα παρέχοντάς του τη δυνατότητα να επιτύχει ταχεία, ασφαλή και αποτελεσματική εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε υπέρ αυτού στο κράτος μέλος εκδόσεως της αποφάσεως, δικαιολογείται μόνο καθό μέτρο η απόφαση, η οποία πρέπει να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί, εκδόθηκε σύμφωνα με τους κανόνες περί δικαιοδοσίας του ιδίου κανονισμού, οι οποίοι προστατεύουν τα συμφέροντα του εναγομένου, ιδίως καθόσον δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να εναχθεί ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους εκτός αυτού στο οποίο έχει την κατοικία του, παρά μόνο δυνάμει των κανόνων περί ειδικής δικαιοδοσίας που διατυπώνονται στα άρθρα 5 έως 7 του εν λόγω κανονισμού.

28 Αντιθέτως, σε μια περίπτωση όπως αυτή στο πλαίσιο της κύριας δίκης, όπου ο εναγόμενος είναι κάτοικος κράτους το οποίο δεν ήταν ακόμη μέλος της Ένωσης, τόσο κατά την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής όσο και κατά την ημερομηνία δημοσιεύσεως της δικαστικής αποφάσεως, και θεωρείται επομένως κάτοικος τρίτου κράτους για την εφαρμογή του κανονισμού 44/2001, η εξισορρόπηση των συμφερόντων μεταξύ των διαδίκων, που προβλέπεται από αυτόν και περιγράφεται στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, δεν διασφαλίζεται πλέον. Πράγματι, αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία στο έδαφος κράτους μέλους, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, κατ' εφαρμογήν των νόμων του κράτους εκδόσεως της αποφάσεως.

29 Εξάλλου, ο κανονισμός 44/2001 περιέχει ορισμένους μηχανισμούς που διασφαλίζουν, κατά τη διάρκεια της αρχικής διαδικασίας στο κράτος προελεύσεως, την προστασία των δικαιωμάτων του εναγομένου, αυτά όμως έχουν εφαρμογή μόνον αν ο εναγόμενος έχει κατοικία στο έδαφος κράτους μέλους της Ένωσης.

30 Έτσι, το άρθρο 26, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει ότι «[ό]ταν πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους ενάγεται ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους και δεν παρίσταται, το δικαστήριο διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, αν η δικαιοδοσία του δεν στηρίζεται στους όρους του παρόντος κανονισμού».

31 Ομοίως, όπως προκύπτει από το άρθρο 26, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001, ο επιληφθείς δικαστής υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία εφόσον δεν αποδεικνύεται είτε ότι ο ερημοδικήσας εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει εγκαίρως το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο προκειμένου να αμυνθεί είτε ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για τον σκοπό αυτό (βλ. απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, C-283/05, ASML, Συλλογή 2006, σ. I-2041, σκέψη 30).

32 Παρατηρείται συναφώς ότι, στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η δικαστική απόφαση της οποίας η αναγνώριση και η εκτέλεση ζητούνται εκδόθηκε ερήμην και ότι μπορεί να υποτεθεί ότι ο εναγόμενος της κύριας δίκης, ως προς τον οποίο δεν μπορούσε να εφαρμοσθεί ο μηχανισμός προστασίας του άρθρου 26 του κανονισμού 44/2001, διότι η Τσεχική Δημοκρατία δεν είχε ακόμη προσχωρήσει στην Ένωση κατά τον χρόνο δημοσιεύσεως της αποφάσεως στο κράτος μέλος προελεύσεως, είχε στερηθεί της δυνατότητας πραγματικής συμμετοχής στη δίκη, δεδομένου ότι η απόφαση εκδόθηκε ακριβώς κατά την ημερομηνία επιδόσεως του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου.

33 Προκύπτει, επομένως, τόσο από το ιστορικό όσο και από την οικονομία και τον σκοπό του άρθρου 66 του κανονισμού 44/2001 ότι ως «έναρξη της ισχύος» της εν λόγω διατάξεως πρέπει να νοείται η ημερομηνία από την οποία ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται στα δύο ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

34 Επομένως, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 66, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται για την αναγνώριση και την εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως μόνον αν ισχύει, κατά τον χρόνο δημοσιεύσεως της αποφάσεως αυτής, τόσο στο κράτος του οποίου το δικαιοδοτικό όργανο εξέδωσε την απόφαση όσο και στο κράτος μέλος από το οποίο ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 66, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται για την αναγνώριση και την εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως μόνον αν ισχύει, κατά τον χρόνο δημοσιεύσεως της αποφάσεως αυτής, τόσο στο κράτος του οποίου το δικαιοδοτικό όργανο εξέδωσε την απόφαση όσο και στο κράτος μέλος από το οποίο ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως.

(υπογραφές)